

3 Қамқорлықтағы адамға өкілдік бере алатын барлық құжаттар қолыңызда болу керек. Жоқ болса, онда нотариустың қолыңызда жүрген жақын адамның, туысқаныңыздың мүддесіне өкілдік білдіре алатын, арнайы құжаттарды немесе сенімхат жасап алыңыз.

4 Сіздің қолыңыздағы адамға көрсетілетін арнайы әлеуметтік қызметтерін анықтауға және бағалау жұмыстарына өзіңіздің қатысуыңызды талап етіңіз. Егерде ол мамандар қызметтерді көрсетуден немесе арызыңызды қарауға бастартып жатса, онда ол әрекеттерін шағымданыңыз. Және де арнайы әлеуметтік қызметтер көрсететін адамдардың, мекемелердің әрекеттерін әрқашанда шағымдануға құқығыңыз бар.

5 Егерде Сіз қамқорлық көрсетіп жүрген адамыңыз өзіне-өзі қызмет көрсете алмайтыны анықталса, онда ол кісіге әлеуметтік немесе медициналық қызметкер тіркелу керек. Келген үміткерден оның мәртебесін, және мамандығын даярлайтын құжаттарын талап етіңіз (мысалы, медициналық, әлеуметтік білімі бар екенін дәлелдейтін дипломын, оқыған курстары бойынша сертификаттарын, мінездеме хаттарын).

6 Анықтап қараңыз, келісім шартқа ақылы қызметтер қосылмау керек. Егерде сізге берілетін мөлшерінде әлеуметтік кепіл қызметтер жетпей жатса, онда оның бәрін келісім шартқа жазып, көрсетіңіз.

7 Егерде адамда емделмейтін аурудың соңғы кезеңі болса, немесе оның жасы келіп, әрдайым көмек көрсететін жағдайда болса, онда оны мамандандырылған медициналық мекемеге (хоспис) орналастыруға болады. Медициналық күту стационарлық формасында үйіңізде де жасалынады.

8 Жатып қалған ауру, және жасы келген үлкен адамдарға, ақылы қамқор қызметтерді арнайы маманды мекемелер де көрсете алады: жекеменшік пансионаттар, жасы келіп қалған адамдарға қызметтерді көрсету жекеменшік стационарлар. Үйде көмек көрсету арнайы орындардан ауруды күтушіні ұсынады.

9 Сіздің қолыңыздағы адамыңыз денсаулығы туралы медициналық мекемеде әңгіме айтылған кезде, (шамасы келіп жатса) туыс-туысқандарын, жақындарын шақыру, шақырмау тек өзі шеше алады. Қамқорлыққа алынған адамыңыз оларды, немесе Сізді көргісі келмесе, онда ол жағдай медициналық қызметкерлеріне айтылу керек.

10 Көрсетілетін қызметтер, қандай ем берілетіні туралы сізге толық ақпарат және жеткілікті уақыт беріліп, ал сіз барлық сұрақтарды анықтап, ойланатындай жағдайыңыз болу керек. Мысалы, алдағы ем туралы әңгіме болса, сіз қандай нәтиже, жанама әсер, қауіп-қатерлер болу мүмкіндігін сұрап алуыңыз керек. Және ем алмаған кезде не болатынын анықтаңыз.

11 Кез келген уақытта Сіздің қолыңыздағы адам әлеуметтік қызметтерді алу, қабылдамау туралы өз шешімін өзгерте алады. Арнайы әлеуметтік қызметтердің кепілді көлемінің тізбесі мен тәртібі «Арнаулы әлеуметтік қызметтер туралы» заңында көрсетілген, ал қосымша кепілді берілетін мөлшерінен жоғары арнаулы әлеуметтік қызметтер, жергілікті маслихаттармен бекітіліп, және мекен-жайыңызға байланысты қалалық жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар басқармасынан сұрасаңыз болады.

12 Біліп жүріңіз, кепілді мөлшерінде берілетін медициналық көмек Қазақстан азаматтарына, және оралмандарға мемлекет арқылы төленеді. Ол жоғары сапасында дәлелденген медициналық қызметтерді және ауруларына қатысты жекелеген санаттар бойынша азаматтарды, керекті дәрі-дәрмектермен тегін қамтамасыз етуді қосылады.

13 Әркімнің лайықты қариялыққа құқығы бар! Қолжетімді заң механизмдер мен, мүмкіндіктерді пайдаланып, қиын сұрақтар мен психологиялық, медициналық құқық сұрақтарыңызды шешіп, қамқорлық пен көмек керек адамдардың өмір сапасын тұрарлық етуге тырысыңыз.

<http://pana-defenders.info/useful-materials/weknowarticle13/>

Статья 13

Каждый имеет право на защиту своих прав и свобод!

PANA

КОАЛИЦИЯ ПО ВОПРОСАМ БЕЗОПАСНОСТИ И ЗАЩИТЫ ПРАВ ЗАЩИТНИКОВ

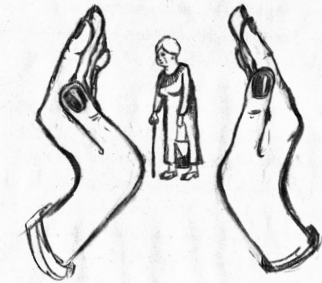
facebook.com/panadef

panadefenders@gmail.com

МЫ ЗНАЕМ 13 ПРИЁМОВ, ПОДДЕРЖИВАЮЩИХ ДОСТОЙНОЕ КАЧЕСТВО ЖИЗНИ ПОЖИЛЫХ ЛЮДЕЙ

ЧТО ДЕЛАТЬ, ЕСЛИ ВЫ (ИЛИ ВАШ РОДСТВЕННИК) ДОСТИГЛИ ПРЕКЛОННОГО ВОЗРАСТА, А У БЛИЗКИХ НЕТ ВОЗМОЖНОСТИ ОСУЩЕСТВЛЯТЬ ПОСТОЯННЫЙ УХОД ИЛИ НИКОГО НЕТ РЯДОМ?

1

Если Ваш близкий человек или родственник не может самостоятельно заботиться о себе в связи с преклонным возрастом, после перенесенной болезни и (или) инвалидностью, ему гарантируется оказание специальных социальных и медицинских услуг за счет государства. Для этого обратитесь с заявлением в Управление координации занятости и социальных программ по месту проживания.

2

В заявлении и устно попросите специалистов Управления координации занятости и социальных программ дать информацию о правах, обязанностях и условиях предоставления гарантированных и дополнительных специальных социальных услуг. Вы можете помочь человеку самостоятельно выбрать, кто и как будет заботиться о нём.

- 3 Убедитесь, что у Вас есть все документы и полномочия представлять Вашего подопечного человека. Если нет, то оформите у нотариуса документы и/или доверенность на представительство интересов Вашего родственника или близкого.
- 4 Требуйте участия в оценке и определении потребности Вашего подопечного(-ой) в специальных социальных услугах. Если их отказываются предоставить, или отказались рассмотреть Ваше заявление, это нужно обжаловать. Вы можете также обжаловать действия людей/компаний, которые предоставляют вам специальные социальные услуги.
- 5 Если человека, за которым Вы ухаживаете, признали неспособным к самообслуживанию, к нему должен быть прикреплен социальный или медицинский работник. Попросите кандидатов предъявить документы, которые подтверждают их статус и профессиональную подготовку (например, дипломы о соответствующем медицинском или социальном образовании, сертификаты об окончании курсов, рекомендательные письма).
- 6 Проверьте внимательно, чтобы в договор не были включены платные услуги. Если вам необходимо больше услуг, чем предусмотрено в гарантированном объеме, укажите это в договоре.
- 7 Если у человека неизлечимая болезнь на последней стадии, или он по возрасту нуждается в постоянном уходе – то его можно определить в специализированную медицинскую организацию (хоспис). Сестринский уход осуществляется и в форме стационара на дому.
- 8 Профессиональный уход за лежачими больными и людьми старшего возраста оказывают специальные организации, предоставляющие платные социальные услуги: частные пансионаты, частные стационары по уходу за пожилыми. Агентства помощи на дому предлагают сиделок.
- 9 Во время беседы в медицинском учреждении о состоянии здоровья Вашего подопечного, он (она) сами реша-

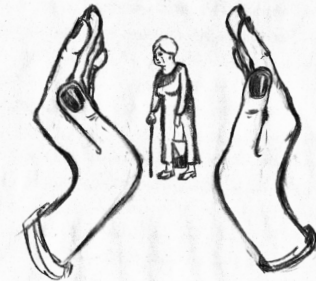
ют (если способны), приглашать ли туда родственников и близких людей. Если подопечный не хочет, чтобы они (или Вы) там были – об этом нужно сообщить медицинскому персоналу.

- 10 Для беседы о предстоящих услугах или лечении вам должны выделить достаточно времени, чтобы выяснить все интересующие вопросы и предоставить максимальный объем информации. Например, если речь идет о предстоящем лечении, вы должны просить информацию о предполагаемых результатах, побочных эффектах и рисках. А также, что произойдет, если лечение не будет проводиться.
 - 11 В любое время Ваш подопечный человек может изменить решение, получить или отказаться от предоставления специальных социальных услуг. Перечень и порядок предоставления гарантированного объема специальных социальных услуг приведен в законе «О специальных социальных услугах», а перечень и порядок дополнительного объема специальных социальных услуг, предоставляемых сверх гарантированного объема, утверждаются местными маслихатами, и может быть запрошен у Управления координации занятости и социальных программ по месту жительства.
 - 12 Знайте, что гарантированный объем бесплатной медицинской помощи предоставляется гражданам Республики Казахстан и оралманам за счет государства. Он включает медицинские услуги, обладающие наибольшей доказанной эффективностью, а также обеспечение лекарствами для бесплатного и (или) льготного обеспечения отдельных категорий граждан с определенными заболеваниями (состояниями).
 - 13 Каждый имеет право на достойную старость! Решайте трудные психологические, медицинские и правовые вопросы, поддерживающие достойное качество жизни людей, нуждающихся в заботе и внимании, используя доступные законодательные механизмы и возможности.
- <http://pana-defenders.info/useful-materials/weknowarticle13/>

БІЗ ҚАРТ АДАМДАРДЫҢ ӨМІР САПАСЫНЫҢ ҚАДІРЛІГІН ҚОЛДАЙТЫН 13 ЖОЛЫН БІЛЕМІЗ

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ӘРБІР ҮШІНШІ ОТБАСЫНДА ӘРҚАШАНДА НАУҚАСТЫ КҮТУ, ЖӘНЕ ҚАМҚОРЛЫҚ ТАЛАП ЕТІЛЕТІН ЖАСЫ КЕЛГЕН АДАМДАР БАР. СІЗ (НЕМЕСЕ СІЗДІҢ ТҰЫСҚАНЫҒЫЗ) ЖАСЫҒЫЗ КЕЛІП, АЛ ЖАҚЫНДАРЫҒЫЗ СІЗГЕ КҮНДЕЛІКТІ ҚАМҚОРЛЫҚ КӨМЕК БЕРЕ АЛМАСА, НЕМЕСЕ ҚАСЫҒЫЗДА ЕШКІМ БОЛМАСА, БҮНДАЙ ҚИЫН ЖАҒДАЙДА НЕ ІСТЕУГЕ БОЛАДЫ?

- 1 Егерде Сіздің жақын адамыңыз немесе туысқаныңыздың жасы келіп, қартайып, қиын ауруға, мүгедектікке байланысты өзін-өзі күте алмаса, оған медициналық және әлеуметтік қызметтер мемлекет арқылы төленуге кепіл беріледі. Ол үшін тұратын мекен-жайыңызға байланысты Қалалық жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар басқармасына барып, арыз жазыңыз.
- 2 Арызыңызда және ауызша Қалалық жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар басқармасының мамандарынан бұл сұраққа қатысты толық ақпарат сұраңыз, қандай құқықтарыңыз, жауапкершіліктер бар, қандай мемлекеттен кепіл берілетін арнайы әлеуметтік және қосымша қызметтер беріледі. Сіз адамға кім және қалай оған қамқорлық бере алатынын өз еркімен таңдауға көмек бере аласыз.